
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

ZSOLTÁR 119 - IX.

Zsoltár 119, 65-72

2014. 11.30.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Lukács evangéliuma 1. rész 5-17. vers

Imádkozunk: Köszönjük Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, hogy a régi szentekkel, az atyákkal, a prófétákkal szüntelenül emlékeztetted népedet hűségedre, s hogy ígéreteidet be fogod teljesíteni. S köszönjük, hogy ebben az adventünkben minket is emlékeztetsz, hogy ígéretedet beteljesítetted, Krisztusodat elküldötted, általa nekünk szabadulást, váltságot, üdvösséget szereztél. Köszönjük, hogy az Ő nevében gyülekezhettünk egybe s az Ő nevében emelhetjük imádságunk szavát Hozzád és kérhetünk, távoztass el tőlünk mindenden bűnt és vétket, tisztítsd meg szívünket és lelkünket, tégy bennünket késszé, fogékonyvá, hogy Igédet meghalljuk, örömmel megteljünk, s magunk is neked engedelmeskedő, utadon járó, neved dicsőítő nép legyünk. Ezért megnyitjuk szívünket, lelkünket, hívunk és várunk, küldd el Szentlelkedet, ragyogtasd ránk Igéd világosságát, formáld, alakítsd életünket, taníts bennünket hinni, hálát adni, Nevednek dicsőségére élni. Krisztusért, szabadítónkért kérünk, hallgass meg bennünket. Ámen

Textus: 119. zsoltár 65 - 72. vers

Jót cselekedté a te szolgáladdal, Uram, a te igéd szerint.

Az okosságnak és tudománynak drága voltára taníts meg engem, mert hiszek a te parancsolataidnak.

Mínekelőtte megaláztattam, tévelyegtem; most pedig vigyázok a te szódra.

Jó vagy te és jóltevő, taníts meg engem a te rendeléseidre.

A kevélyek hazugságot költöttek reám, de én teljes szívből megtartom a te parancsolataidat.

Kövé az ő szívük, mint a háj; de én a te törvényedben gyönyörködöm.

Jó nékem, hogy megaláztál azért, hogy megtanuljam a te rendeléseidet.

A te szádnak törvénye jobb nékem, mint sok ezer arany és ezüst.

Mivelhogy megsokasodik a gonoszság, sokakban meghidegül a szeretet. Ezt mondja a mi Urunk Jézus Krisztusunk (Máté evangéliuma 24,12) amikor nehéz időkre kékíti az övéit. Szó szerint: megsokasul a törvénytelenység, ezért sokakban megfagy a szeretet. Ezt a rettentő helyzetet idézi a zsoldáros is, de éppen akkor, amikor Isten páratlan jóságáról beszél. A 119. zsoldár kilencedik szakasza a héber abc kilencedik betűjével kezdődik (*téth*), ezzel a szóval: *tób* – mondom most a héber szót, többet nem fogom mondani. Ez azt jelenti: jó. Ez a szakasz tehát a „jó” szakasz. De olyan mondatokat olvasunk benne, olyan tapasztalatokat tár fel, amelyek mégiscsak Jézus szavát idézik föl bennünk: megsokasul a gonoszság, s emiatt sokakban kihül a szeretet. Mit tegyünk hát, amikor megsokasodik a gonoszság, hogy ne hüljön ki bennünk a szeretet? A zsoldáros korábban is utalt már nehézségekre, csak néhányat hadd idézzek: a 8. versben így kiált: *soha ne hagyj el engem!* Idéztem már a magányossága rettenetes pillanatait, a 19. versben azt mondja: *jövevény vagyok a földön.* Emlékszünk, a kiszolgáltatottságára, a 25. versben azt mondja: *lelkem a porhoz tapad,* amikor az ember semmi voltáról, megalázottságáról szól. A 28. versben azt mondja: *sír a lelkem a keserűség miatt,* mert vad dolgok estek rajta. A 39. versben azt mondja: *fordítsd el tőlem a gyalázatot, amitől félek,* - szégyen érte. Az 50.-ben azt mondja: *vigasztalásom van a nyomorúságban,* vagyis nyomorúságban van, az 51.-ben pedig azt mondja: *a kevélyek szerfölött gúnyoltak.* És ezzel nem is mondtam el mindent. Ha valaki figyelmesen végigolvassa az eddigi szakaszokat, látni fogja, hogy sok nyomorúságot, keserűséget, megaláztatást, magányt, elesettséget, egyszerűen: gonoszt tapasztalt meg a zsoldáros, míg ide eljut, és ezt a szakaszt most így kezdi: *jót cselekedtél a Te szolgálóddal.* Mert mit tegyünk, mibe másba kapaszkodjunk, ha megsokasodik a gonosz? Nem véletlenül idéztem szó szerint Jézus szavát: megsokasul a *törvénytelenység.* Görögül *anómia.* Akik tanultak társadalomtudományt, jól tudják, hogy mit jelent ez a leírás: anómiás társadalom. Ez azt jelenti, hogy nincsenek törvények, minden kifordult magából, minden ereszték megpattant, minden szögletben hamisságot találunk. Nem lehet ilyen világban élni. Az anómia azt jelenti, hogy úgy tűnik, hogy van törvény, holott nincs törvény. Mint amikor valaki beöltözik a csapata mezébe, fölhúzza a stoplis cipőt, s kivonul a labdarúgó mérkőzésre, amelyen igen szigorú szabályai vannak, ám az 5. percben kiderül, hogy az ellenfél kézzel is megfoghatja a labdát. A mi csapatunkból meg leküldenek három embert, mondván: az az új szabály, hogy mi csak nyolcan lehetünk. Állítólag van törvény, és mégisincs törvény, vagy amit törvényül hirdetnek, az valójában az igazi törvény ellen van. Megsokasul a gonoszság. Mibe kapaszkodjunk, hogyan maradjunk meg? A zsoldáros így kezdi: *jót cselekedtél a Te szolgálóddal.* Vagyis emlékezik, egész pontosan emlékezteti magát. Ez az emlékeztetés lehet az egyes ember pillanata is, ha a körülötte kavargó rosszat megtapasztalva emlékezteti magát, de lehet egy közönségnek is a mozdulata, önmagunk emlékeztetése. S egyszerre mindkettő. Emlékezzünk csak Jeremiás prófétára, aki a nagy romlás kellős közepén, amikor elomlott Jeruzsálem, vége lett mindennek, ezt írja: *Vadásztak lépéseinkre, úgy hogy nem járhattunk a mi utcáinkon; elközelgetett a mi végünk, beteltek a mi napjaink, bizony*

eljött a mi végünk. (Síralmak 4,22), de ez is mondja: *vissza-visszaemlékezik, és megalázódik bennem az én lelkem. Ezt veszem szívemre, azért bízom. Az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk; mivel nem fogyatkozik el az ő irgalmassága! Minden reggel meg-megújul; nagy a te hűséged!* (Síralmak 3.20- 23) A rossz kellős közepén is szükséges, mert szabad, és mert szabad, ezért szükséges önmagunkat erre emlékeztetni, ahogy a zsoltáros mondja: *jót cselekedtél szolgálóddal, Uram.*

De rögtön le kell szögezzem, kedves testvérek, hogy nagyon különös emlékezés ez! Nem az a fajta szelektív memória, amit óhatatlanul és önkéntelenül is gyakorlunk, földézve a jó dolgokat, kiválogatva a szépet életünk eseményei közül, ami egyénileg is, közösségesen is az emlékezésnek ez az egyik lényeges vonatkozása. Visszatekint, például, egy nép a történetére, kiemel egy-egy nagyszerű korszakot, egy-egy dicső pillanatot, egy forradalmat, egy szabadságharcot, egy alkotmány kihirdetését, egy nagy szabadulást. Persze nekünk, magyaroknak kevés dicsőséges pillanatunk van, de mondjuk, minden délben, ha halljuk a harangszót, azért mégis valami nagy dologra emlékezünk, a Nándorfehérvári diadalra.

Első pillanatban úgy tűnik, a zsoltáros is ezen az úton halad: *jót cselekedtél Uram a Te szolgálóddal a Te igéd szerint* (majd közbeveti – erről majd később többet szólok – okosságának, tudományának jó voltára taníts meg engem, mert hiszek parancsolataidban), aztán így folytatja: *minek előtte megaláztattam, tévelyegtem...* Csakhogy... Csakhogy itt úgynevezett *divinum passivum* van, nincs megadva az alanya annak, aki megalázta a zsoltárost: *megaláztattam*, ezt isteni *passivum*-nak nevezzük, mert így is lehetne fordítani: *mielőtt megalázott Isten.* S máris kérdezzük vissza a szakasz első sorát, ahol azt mondja: *jót cselekedtél a Te szolgálóddal, Uram.* S lám, most azt mondja, hogy *megaláztál.* De hagyjuk még nyitva ezt a kört: *megaláztattam.* Jób is így panaszkodik: a senkik *gúnydalává* lettem, olyan fickók, figurák, akiket még disznópásztornak sem fogadtam volna fel, gúnydalt költenek rólam. *Köpdösnek*, ha meglátnak. (Benne van a Bibliában, nem én találtam ki.) *Zablát vetnek rám, gáncsot vetnek, elzárják utamat.* Ki nem látott már olyat, amikor az iskolában a gyerekek kipécéznék maguknak egyet, az áldozatot, a bűnbakot. Vagy, aki olvasta William Golding könyvét, A legyek urát, felidézheti, hogyan bántak el Röfi-vel, a kis kövérral kamasztársai. Nem tud kimenekülni a gúnyolódók gyűrűjéből, elzárják az útját. Hagyná ott a csúfolódó társakat, de azok elébe állnak, visszalökik a kör közepére, köpdösik, csúfolják. Ezt mondja Jób is, ez történt velem: ez a megaláztatás. S így folytatja: *ezért rettegések fordultak ellenem és boldogságom eltűnik, mint a felhő.* Volt és nincs. Csak állok a megaláztatás tikkasztó, perzselő tűzében. (Jób könyve 30. rész)

Pedig - mondja a zsoltáros, olvasom még egyszer: *minekelőtte megaláztattam, tévelyegtem,* - pedig csak *tévedtem.* Pedig csak *eltévedtem.* Igen különleges kifejezést használ itt, s ez talán megint bizonyítja, hogy Dávid írta a zsoltárt. Ez egy zenei kifejezés, azt a momentumot jelöli, amikor a zenész melléfog a hangszerén. Rosszul fog egy akkordot. S aztán jön a tévelygés, megpróbál javítani de akkor már az egész előadás megváltozik, átalakul a szekvencia, más hangnembe csúszik minden, a zavar szinte helyrehozhatatlan. Bizony, ekkor abba kell hagyni, és elől-ről kell játszani mindent. Úgy, ahogy azt Bartók Béláról mondják, hogy az egyik

amerikai koncertjén, mint minden nagy művész, kotta nélkül játszotta darabokat. Csak hogy játék közben elakadt a keze. Elkezdte előlről, s ugyanott, ahol az imént – ez már így szokott lenni – újra elakadt a keze. Ekkor fölállt a zongora mellől, kiment az öltözőbe, behozta a kottát, kirakta és olyan tökéletesen eljátszotta, mint senki a világon. Nos, így a zsolttáros szava: pedig csak *tévedtem*, pedig csak *melléfogtam*, pedig a jó dallamot akartam játszani, a jó úton akartam járni, csak hogy melléfogtam. Melléfogtam és megaláztattam...

Tudjátok, kedves testvérek, a kevélyeknek, akikről itt beszél a zsolttáros, azoknak a fickóknak, akikről Jób beszél, akik leköpi az Isten szentjét, és ha már eltemették és megsemmisítették, akkor Isten rontanak (73. Zsolttár 9. vers), mert nincs megállás..., nos, a kevélyeknek az a kedves szokása, hogy az Isten gyermekeit a legkisebb tévedés esetén is pergőtűz alá veszik. Ugye, milyen érdekes? Isten gyermeke elvét valamit, azonnal hangzik az ítélet, a gúnyszó, a megsemmisítés. Egyébként másnak lehet lopni, lehet csalni, megint másnak lehet gyilkolni, megint másnak lehet házasságot rontani, megint másnak lehet a világot felforgatni. Jaj, ne füllents testvér egyet se, jaj, el ne tévessz valamit egyszer se, mert véged van! Láttál már fennhéjázó, gúnyos, megvető tekintetet? S benne az elve kész ítéletet: na, ilyenek az Isten gyermekei, ezek sem tudnak többet, csak örökké melléfogni! Mindig a szépről beszélnek, mindig a jóról szónokolnak, mindig a szeretetről prédikálnak, azt' lám, mit ér az egész? Ez a megaláztatás egyik lépcsője. A megaláztatás másik lépcsője, hogy nincs mentség, nincs hova bújni, odalöknek újra meg újra a kör közepére. Holott a melléfogásainkat és tévedéseinket általában mentségül szoktuk fölhozni: ezt meg ezt akartam, melléfogtam, elnézést kérek, eltévedtem. S ez csak mélyül, úgy, ahogy Jób mondja: rettegések törtek rám és boldogságom eltűnt, mint a felhő. Megsokasodik a gonoszság és sokakban kihűl a szeretet.

De *Te* jó vagy, Uram, mert jót tettél velem. S igen, így mondja a zsolttár: *jó nekem, hogy megaláztál engem*. Míg a 67. versben (erről szóltam eddig) ilyen általánosan mondja: mielőtt *megaláztattam*, tévelyegtem (és ezt *divinum passivum*ként is lehet fordítani), melynek nincsen alanya, ám vannak eszközei: emberek, gonoszok, kevélyek, csúfolódók, ellenségek, akik így bánnak velünk, addig bizony, a 71. versben már nem hagy kétséget a zsolttáros és azt mondja: *jó nekem, hogy megaláztál*. Jó ez? Jó az nekünk, hogy Isten megalázott minket? Jó az nekünk, hogy Isten beleenged minket ilyen helyzetekbe? És látszólag magunkra is hagy minket?! Meghagyom, azt jó átélni – fordítva mondom – , amit egyszer egy Tom és Jerry rajzfilmben láttam, s nagyon megjegyeztem: a macska üldözi az egeret, s van egy momentum, amikor már közeledik felé, hogy bekapja és megsemmisítse, ám hirtelen azt látjuk, hogy a macska rémülten hátrálni kezd, a mi kis egerünk pedig húzza ki magát, düllesztí a mellét, bokszol a levegőbe, a macska pedig még hátrább húzódik, a kis egér fülébe pedig trombitaszó hallatszik, diadalének. Aztán hirtelen totál plánba vált át a kép és azt látjuk, hogy a kisegér mögött ott áll karba tett kézzel a nagy bulldog. Sokszor éljük át ezt így: meghátrál az ellenség, s azt hisszük, hogy mi győztünk, valami ügyes figurát mutattunk, és elmenekült tőlünk. Dehogyan. Ott áll a hátunk mögött Isten. De most nem: megaláztál, mondja a zsolttáros, legalulra kerültem, taposnak rajtam. És azt mondja: jól tetted, Uram.

*Jó nekem, hogy megaláztál, azért, hogy megtanuljam rendelésedet. Jó volt megaláztatásom tanulni rendelésedet. S ezt nem a makacs ember mondja! Jaj, ne a saját makacsságunkba kapaszkodjunk, amikor fölgülemlik körülöttünk a gonoszság! Tudom, vannak az embernek makacs mozdulatai, az emlékeink is sokszor így szolgálnak nekünk, egyfajta támasztékot, karót, kapaszkodót adnak és mi muszáj-Herkuleskedünk, megmakacsoljuk magunkat, megvetjük a hátunkat. De ezt most nem egy makacs ember mondja, hanem az, aki megtapasztalta, hogy bár Isten megalázta őt, engedte, hogy megalázzák őt, de ezzel megakadályozta, hogy végső módon eltévedjen. „Úgy segített, hogy nem segíthetett...úgy van velem, hogy itt hagyott magamra.” – mondja igazán József Attila. Isten akadályozta meg könnyű kimenekedését azért, hogy akarja tanulni azt, ami jó. Ezért Augustinus egyház- atya bátran nem úgy fordítja latinra ebben a szakaszban a szót, jó: *bonum* (így kéne fordítania!), hanem gondol egyet és azt mondja: *suavis*: édes, kellemes, jó ízű. Jólesett. Jólesett, hogy megaláztál, kellemes íze volt annak, hogy megaláztál. Mi jó íz van, testvérek, a keserűben? Még azt sem tudjuk megtenni, amivel kollégista korunkban próbálkoztunk. Valami adomány folytán grape-fruitot kaptunk, s tudjuk, annak iszonyatosan keserű a magja. De mit csináljon egy éhes kollégiumi diák, aki a magot is megesi?! Cukroztuk. De hiába csepegtetsz cukrot a keserűre, az keserű marad. Miért mondja hát a zsoltáros, hogy jólesett, jó íze volt a megaláztatásnak? Azért, mert amikor, visszaemlékezik Isten jó cselekedetére, megérti, hogy bár eltévedt és a kevélyek nyomták volna tovább a tévelygésbe, a tévedésbe egészen a megsemmisülésig, Isten ezt nem úgy akadályozta meg, hogy hirtelen odaállt és megmentette, hanem ezt engedte és hagyta is (tovatúnt a boldogág, mint a felhő) és ezzel fordított meg engem. Így adott kívánságot a szívembe, tanulni az Isten jóságát. Ezért ezt mondja a 66. versben: *az okosságnak és tudománynak drága voltára taníts meg engem, mert hiszek a Te parancsolataidban.**

Ezt kéri, az okosságnak és a tudománynak drága – szó szerint fordítva: *jó voltára* - taníts meg engem. *Hiszek a Te parancsolataidnak. Az okosság* itt azt a megkülönböztető képességet jelenti, amit csak tapasztalati úton tudunk megszerezni. Egészen pontosan úgy lehetne ezt fordítani: az ízlésnek és a tudománynak jó voltára taníts. Egyszer valaki azt mondta, hogy David Hume, a nagy filozófus írta le először, hogy mi is volna az ízlés, mert csak a középkor után kezdtek az emberi érzésekről, a tapintásról, hallásról, ízlésről, látásról, szaglásról beszélni az antropológusok és a filozófusok. Biztos van ebben valami, ám David Hume valószínűleg olvasott Kálvint, mert Kálvin ezt a helyet így fordítja: *az ízlésnek és a tudománynak jó voltára taníts meg engem.* Ez tapasztalatot jelent. Kóstoltam keserűt és kóstoltam az Isten jó édességét és tudom már, mit kéne választanom. Erre taníts meg engem Uram, mert ez egyfajta okosság, szerinted való okosság, megkülönböztető képesség. Meg sem kell kóstolnom már valamit, a szagáról is érzem azt, hogy keserű. Meg sem kell szagolnom, a színéről tudom, hogy jó. De nagy titok ez!

Ez a keresztyén iskola az, ahova minket a mi Urunk Jézus Krisztusunk beírat, és amíg élünk, ebbe az iskolába járunk, hogy az Isten jóságában tapasztaltak legyenünk. Én ezt hit-tapasztalatnak nevezem, mégpedig azért, mert a zsoltáros is felhatalmaz erre. Azt mondja: taníts meg engem a megkülönböztető képességre és a

tudásra, az ismeretre, mert *hiszek* a Te parancsolataidban. Nagyon megdöbbenett ez első olvasásra: a paraccsal meg a törvénnyel ugyanis általában úgy vagyunk, hogy abban nem kell hinni. A törvény van. Nem kell hinni a piros lámpa törvényében, meg kell állni, ha jelez; nem kell hinni az adótörvényben, adózni kell, ha hiszünk benne, ha nem. Sőt, ha nem hiszünk benne, előbb-utóbb úgy is megtapasztaljuk, hogy hatékonyan működik. De most azt mondja a zsoltáros: hiszek a Te törvényedben. Miért mondja? Azért, mondom még egyszer, mert nem egy makacs ember beszél itt, aki belekapaszkodik a múlt egy kiválasztott szép emlékébe, valami letűnt jóba, ami régen volt, és sóhajtozik, oh, bárcsak eljönne újra az a szép idő! Nosztalgiaázunk hát? Ő a jövőbe tekint, mert úgy van az Istennél a dolgunk, hogy amikor megtapasztaljuk Isten gondviselő jóságát, szeretetét, hűségét, de még ezt is, hogy szinte egészen a végső megsemmisülésig elenged – mit elenged? – elnyom bennünket, akkor nem egy múlt utáni vágyakozás ébred bennünk, hanem reménység sarjad, - mert a gondviselés és az ígélet, a tapasztalat és a váradalom mindig összetartozik. Mi több, nyugodtan mondhatom azt is, hiszen erről szól a zsoltár (amely, mint mondtam, szerelmes vers): Isten szeretetének a megtapasztalása és az Isten viszonzteretése is csak hit által lehetséges. Azt mondja a Zsidókhoz írt levél: hit által értjük meg, hogy Isten teremtette a világot s hogy a valamik a semmiből állottak elő, - ez hit által értjük meg. De – folytatja – *hit nélkül lehetetlen az Istennek tetszeni.* (Zsid 11,3.6) És ez a kettő összetartozik. Úgy, ahogy itt a zsoltárosnál is látjuk. Mondhatná (egészen pontosan ismételné, mert mondta is már az 59. versben): Uram, megtanítottál engem arra, hogy mi a jó. Nincs keccmecc, ha jót akarok magamnak, beláttam, a Te utadon *kell* járnom. Az a biztonságos, kiszámított, helyes út. Köszönöm Uram, hogy néhány nagy döccenővel és pofonnal visszaállítottál engem erre az útra, megyek tovább Feléd. Mondhatná ezt is és ez igaz! Oh, bárha ennyit el tudnánk mondani kedves testvérek! De most nem ezt mondja, hanem azt: Uram, *hiszek* a Te törvényeidben. Ezért ez a tanulás, amelyre a zsoltáros felajánlja magát nem holmi iskolai befiflázás, amikor mondja a tanár, én meg hallgatom, kinyitom a könyvet és elolvasom, élem adtak egy anyagot és gondolkodom rajta, - Isten itt tapasztalatok által tanít. Ezért amikor a mi Urunk Jézus Krisztusunk figyelmeztet bennünket, hogy amikor megnövekszik a gonoszság és sokakban kihűl a szeretet, idézzük szívünkbe a zsoltárosnak ezt a szavát: *jót cselekedtéül szolgáljál., az okosságunk és a tudományunk jó voltára taníts meg engem..., jó vagy Te és jól tevő..., jó nekem, hogy megaláztál engem..., a Te szádnak törvénye jó, jobb minden ezüsthöz és aranyhoz.* Ötször mondja ezt a zsoltáros, hogy jó – sőt, hatszor: jól tevő.

A hét a szent szám, tegye hát hozzá mindenki ehhez a hathoz a magáét: a kevélyek szíve kövér (érzéketlen, *de én a Te törvényedben gyönyörködöm.* Nem hidegül meg a szeretet azokban, nem fagy meg a szeretet azokban, akik tudják az Istent viszonzteretni, akik ezt a nagy jót, az Isten útját, az Isten rendelését, az Isten szabadítását, az isten-gyermekséget jónak mondják és így is őrzik a szívükben. Ámen

Imádkozzunk!

Mennyei Atyánk, megvalljuk és előtted is kimondjuk, senki sem jó, csak Te, - de

mi ebből a jóságodból szeretnénk élni és kívánjuk és vágyjuk is, hogy megtaníts bennünket erre a Te jóságodra. Köszönjük, hogy jót tettél velünk, köszönjük, hogy amikor eltévedtünk, a rossz út végén megfordítottál és visszahívtál bennünket. Köszönjük, hogy jót tettél velünk, amikor megaláztatások idején, nehéz órákon megértettük és megtapasztalhattuk a jó és a rossz közötti különbséget. Köszönjük, hogy ízeletted velünk jóságodat és szent vágyakozást adtál, hogy mi magunk is az egész világegyetemmel együtt sóvárogva várjuk a mi Urunk Jézus Krisztusunknak megjelenését. Köszönjük, hogy megízleltted velünk az eljövendő világ erőit. Köszönjük, hogy jót tettél velünk, amikor a legkedvesebbet, a Te egyszülött Fiadat elküldtetted és halálra adtad érettünk, hogy eltörölje bűneinket, hogy feltámadással számunkra is feltámadást és örök életet szerezzen. Köszönjük a jót, hogy Reád tekintve, kegyelmedet remélve reménységet nyit szívében és életünkben. S köszönjük, hogy elmondhatjuk, mindaz, ami Veled történt, mindaz, ami Veled való kapcsolatunkban történt jó nekünk, mert Te jó vagy. Kérünk, ne távozz el tőlünk, hanem ígéreted szerint Szentlelked erejében, jóságában maradj velünk minden napon a világ végezetéig, őrizd meg szívünket, életünket és taníts bennünket okosságnak és tudománynak beszédére, taníts bennünket szeretni. Krisztusért kérünk, hallgass meg minket. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU